

17. Desember - Tilgivelse - Del 1

Den syttende desember var det bare én uke igjen til julaften. Timian våknet med en varm følelse i magen. Åtte verdier funnet – bare fire igjen!

Men da de kom til skogen, var stemningen helt annerledes. Det var ikke fred og ro. Det var sinne i luften.

Ved bekken sto en bever og så på restene av sin dam. Dam var ødelagt – kvister og greiner lå spredt rundt i vannet.

"Hva har skjedd?" spurte Timian forsiktig.

Beveren snudde seg. Ansiktet var fullt av sinne. "MÅKA! Det var måka som ødela damen min!"

"Måka?"

"Ja!" Beveren pekte mot himmelen der en måke fløy nervøst rundt. "Han landet på damen i går for å hvile. Jeg sa at den var for tung, men måka hørte ikke! Og SÅ kollapset hele damen! Alt jeg har jobbet med i ukevis – ødelagt!"

Måka landet forsiktig på en stein i nærheten. "Det... det var et uhell," sa måka stille. "Jeg visste ikke at damen var så skjør. Jeg beklager så mye..."

"Beklager?" Beveren snudde seg bort. "Beklager hjelper ikke! Nå må jeg bygge alt på nytt! Helt alene!"

"Jeg kan hjelpe!" sa måka raskt. "Jeg kan bære kvister! Jeg kan..."

"NEI!" sa beveren hardt. "Jeg vil ikke ha hjelp fra deg! Du ødela damen. Nå får du holde deg unna!"

Måka så ned. "Men... vi var venner..."

"VAR!" sa beveren. "Vi VAR venner. Ikke mer."

Beveren begynte å dra kvister til en ny dam, langt unna der måka sto. Måka ble stående alene på steinen, med tårer i øynene.

Timian gikk bort til måka. "Det var et uhell, ikke sant?"

"Ja," snufset måka. "Jeg ville aldri ødelegge damen med vilje. Beveren er min venn. Eller... var min venn."

"Har du sagt unnskyld?"

"Mange ganger! Men beveren vil ikke høre. Han er bare sint."

Timian så bort på beveren som slet med tunge kvister helt alene. Det så hardt ut. Så trist.

Krystallet i lommen var varmt, men det skinte ikke sterkere.

Timian gikk bort til beveren. "Hei. Kan jeg hjelpe?"

"Hvis du vil," sa beveren stivt, uten å se opp.

"Det må være tungt å være så sint," sa Timian forsiktig.

"Jeg ER sint!" sa beveren. "Måka ødela alt!"

"Men det var et uhell..."

"Det spiller ingen rolle!" Beveren slapp en tung kvist. "Resultatet er det samme. Alt jeg bygde er borte!"

"Men," sa Timian, "måka vil hjelpe deg bygge en ny..."

"Jeg vil ikke ha hjelp fra måka!" Beveren så hardt på Timian. "Forstår du ikke? Jeg stoler ikke på måka lenger!"

Timian så på beveren. Så på måka som sto alene på steinen. Ingen av dem så glade ut. Begge to var triste – den ene av sinne, den andre av sorg.

"Hva føles best," spurte Timian stille, "å være sint, eller å ha en venn tilbake?"

Beveren stoppet opp. Sa ingenting. Så begynte han å dra kvister igjen, enda hardere enn før.

Men Timian la merke til noe. En liten tåre rant ned langs bever's kind.

På veien hjem tenkte Timian: Hvordan hjelper man noen som vil holde på sinne sitt? Noen som ikke vil tilgi?

"I morgen," sa Timian til pappa. "I morgen må jeg finne en måte."

Og så hadde Timian og pappa nok et eventyr i hjertene sine.

Refleksjonsspørsmål:

1. Forstår du hvorfor beveren er så sint, selv om det var et uhell?
2. Har du noen gang gjort noe ved et uhell som gjorde noen sinte på deg? Hvordan føltes det?
3. Hvorfor tror du beveren gråter, selv om han later som han bare er sint?
4. Hva tror du er vanskeligere: å si unnskyld, eller å tilgi noen?

5. Hvis du var måka, hva ville du gjort?

Aktivitetsforslag (Slik de ser ut i portalen)

Bygg og reparerer dam – vi øver på å tilgi og prøve igjen

I eventyret har beveren brukt masse tid og krefter på å bygge en dam. Så kommer måka – kanskje litt uforsiktig, kanskje litt sur – og ødelegger deler av den. Beverens første følelse er: *“Alt er ødelagt!”* Men etter hvert oppdager de at det går an å:

- bli lei seg eller sint
- si unnskyld
- reparere sammen

I denne leken får barna oppleve noe av det samme – i en trygg og styrt ramme.

Beskrivelse

Barna bygger en liten “dam” eller mur sammen – av snø, stein, pinner, isbiter eller det dere har. Når de har kommet godt i gang, kommer en “måke” (en voksen først) og velter forsiktig en del av det de har laget.

Det kan verke litt frustrerende – og det er meningen, men i små doser. De får så et tydelig oppdrag: **“Vi bygger opp igjen – sammen.”** Senere kan barna selv få prøve å være “måke” som sier unnskyld og hjelper til å reparere.

Du trenger

- Et område ute, gjerne:
 - snø som kan bygges med
 - eller steiner, pinner, kongler
 - evt. nær en vannkant (hvis det er trygt og oversiktlig) – men det *må* ikke være vann
- Materialer fra naturen:
 - snøhauger
 - pinner

- små steiner
- kongler
- isklumper
- Nok voksne til å holde oversikt (spesielt om dere er nær vann)

Slik gjør dere det

1. Start med historien om beveren og måka

- Samle barna.
- Fortell kort:
 - Bever bygger dam.
 - Måka ødelegger (kanskje uten å mene det sånn).
 - Bever blir lei seg / sint, men etter hvert reparerer de sammen.
- Spør:
 - *“Hvordan tror dere det føles når noen ødelegger noe man har bygget?”*
 - *“Har dere opplevd noe sånt før?”*

2. Velg sted og form – hva skal dere bygge?

- Gå sammen til området der dere skal bygge.
- Bestem sammen:
 - bygge “dam” rundt en liten grop
 - bygge en mur av snø
 - lage en “demning” av stein og pinner
- Si:

“Vi bygger beverens dam. Den skal være sånn at vi kjenner at vi har brukt litt tid og innsats på den.”

3. Bygg fasen – fellesskap og ro

- La barna hente snø, steiner, pinner, is osv.
- Voksne hjelper til med å stable, forme, jevne.

- Sett ord på samarbeidet:
 - “Se, når dere legger steiner sammen blir muren høyere.”
 - “Det hadde ikke gått så lett alene.”

4. Måka kommer – styrt “ødelegging”

- Når dere har en tydelig dam/mur, si:
“I historien kom det en måke...”
- En voksen er måke først, for å ha kontroll på omfanget.
- Måka kan:
 - trække litt for nær
 - dulte borti en kant
 - velte en liten del – *ikke alt*
- Voksne følger med på barnas reaksjoner.

5. Sett ord på følelsene

- Stopp situasjonen.
- Spør:
 - “Hvordan kjentes det nå da noe av dammen ble ødelagt?”
- Anerkjenn:
 - “Det er lov å bli lei seg eller irritert.”
- La “måka” si:
“Unnskyld, jeg så ikke helt hva jeg gjorde. Kan jeg være med å reparere?”

6. Oppdrag: Vi reparerer sammen

- Si:
“Dette er øyeblikket der beveren kan velge: bare være sint – eller si: ‘OK, men da hjelper du også til.’”
- Gi barna oppdraget:
 - bygg dammen opp igjen
 - kanskje gjøre den enda litt sterkere / høyere

- Voksne støtter med:
 - “Hvordan kan vi gjøre denne delen sterkere?”
 - “Hva trenger dere mer av – snø, stein, pinner?”

7. Bytt roller – barna kan være måke

- Når det kjennes trygt og stemningen er god, kan dere leke en ny runde:
 - La ett barn om gangen få være “måke”.
 - Avtal på forhånd *hvor mye* som kan veltes – det skal bare være litt.
- “Måka” får øve på å si:
 - “Unnskyld, jeg ødela litt – kan jeg hjelpe?”
- De andre får øve på å:
 - si hva de føler
 - velge å ta imot unnskyldningen
 - invitere til reparasjon: “Ja, bli med å bygge igjen.”

8. Avslutt med å se på dammen sammen

- Når dere er ferdige, samles dere ved dammen/muren.
- Se på den og snakk om:
 - at det som var ødelagt nå er bygget opp igjen
 - kanskje sterkere enn før
- Si:

“Noen ganger kan vi ikke ta tilbake det som skjedde, men vi kan si unnskyld, tilgi, og bygge noe nytt sammen.”

Varianter og utfordringer

Variant / utfordring	Slik kan dere gjøre det
 Vannvariant (med god sikring)	Bygg en dam i en liten bekk/vannkant, der barna ser hvordan vannet stopper/renner.
 Måka hjelper først	La “måka” være med å bygge fra start, og så gjøre en feil – ekstra fokus på uhell og tilgivelse.
 Flere små dammer	Del gruppa i mindre grupper som hver bygger en mini-dam. En voksen/ måke går rundt og “dulter” litt hos alle.
 Rollespill med replikk	La måka og beveren (barna) få enkle replikker: “Jeg ble lei meg når...” / “Jeg mente det ikke sånn, men...”
 Reparasjonsrunde uten “skyld”	Noen ganger kan dere la som om dammen gikk i stykker av naturen (vind, vann) – barna reparerer uten at noen har skylden.
 Vintervariant	Bruk isklumper og snø – fint å snakke om at noen materialer er ekstra skjøre.

Hva trener barna?

- **Problemløsning:**
 - Finne ut hvordan de kan bygge opp igjen noe som har falt sammen.
- **Emosjonsregulering:**
 - Kjenne på frustrasjon, sinne eller skuffelse – og lande igjen.
- **Samarbeid:**
 - Bygge noe sammen, fordele oppgaver, støtte hverandre.
- **Tilgivelse i praksis:**
 - Øve på å høre et “unnskyld”, og å velge å gå videre sammen.
- **Fleksibilitet:**
 - Se at noe kan bli annerledes enn planlagt, men fortsatt bra.

Refleksjon etterpå

I samlingsstund etter leken kan dere snakke om:

- *“Hvordan kjentes det da noe dere hadde bygget ble ødelagt?”*
- *“Var det noen som kjente det i magen eller brystet?”*
- *“Hva hjalp da – at måka sa unnskyld? At dere fikk bygge opp igjen? At dere gjorde det sammen?”*
- *“Har du opplevd at noen ødela noe ditt før – i barnehagen eller hjemme?”*
- *“Hva kan vi gjøre neste gang noe blir ødelagt – i stedet for å bare være sinte?”*

Du kan også stille et litt større spørsmål:

- *“Tror dere at vi noen ganger også er litt ‘måke’ selv – uten å mene det?”*
(Og hva vi kan gjøre da.)

Tips til voksne

- **Vær varsom med følelsene:**
 - Noen barn har vonde erfaringer med at andre ødelegger ting de lager. Vær tett på, og start med veldig små “ødeleggelser”.
- **Allier deg med de sårbare:**
 - Barn som lett blir frustrerte kan få en ekstra trygg rolle først (f.eks. være sammen med en voksen, eller være “reparasjonsmester”).
- **Modeller unnskyldning og tilgivelse:**
 - Vis hvordan “måka” kan si unnskyld på en ekte måte, og hvordan man kan svare:
 - “Jeg ble lei meg, men du kan hjelpe.”
- **Ikke press til tilgivelse:**
 - Det er lov å si: “Jeg er ikke helt klar ennå.” Da kan en voksen hjelpe å sette ord på det, og la det gå litt tid.
- **Knytt til hverdagen:**
 - Senere, når noe faktisk blir ødelagt i barnehagen, kan du minne om leken:
 - “Husker dere beveren og måka? Hvordan løste de det?”